

TELEGRAFUL ROMAN.

Apare Marți, Joi și Sâmbătă

ABONAMENTUL

Pentru Sibiu pe an 7 fl., 6 luni 3 fl. 50 cr., 3 luni 1 fl. 75 cr.
Pentru mearșile pe an 8 fl., 6 luni 4 fl., 3 luni 2 fl.
Pentru străinătate pe an 12 fl., 6 luni 6 fl., 3 luni 3 fl.

Pentru abonamente și inserțiuni a se adresa la
Administrațiunea tipografiei arhidiecezane Sibiu, strada Măcelarilor 47
Correspondențele sînt a se adresa la:
Redacțiunea „Telegraful Român”, strada Măcelarilor Nr. 30
Epistole nefrancate se refuză. — Articuli nepublicați nu se înapoiază.

INSERTIUNILE

Pentru odată 7 cr., — de două ori 12 cr., — de trei ori 15 cr. rîndul cu litere garmond — și timbru de 30 cr. pentru de-care publicare.

Sibiu, 5/18 Decembre 1884.

Dintre toate științele din lume teologia și psihologia este cea mai avantajoasă. În viața politică o mare seamă de oameni vreau să bazeze știința pe teologie, de aici instituirea unei universități teologice după fasonul ultramontan, unde după sarcasticele observări ale diariului „Pester Lloyd” se va învăța chimie catolică, geografie catolică, istorie naturală catolică, și în tot cazul și astronomie catolică dicem noi, spre a demonstra: *tamen usque movet.*

O asemenea universitate se plănuiește de mult. Ea va fi generală pentru toți germanii catolici și după cele mai noue știri locul ei e destinat a fi în Tirol sau Voralberg, după ce în propria Germanie situațiunea politică nu pare potrivită scopurilor ultramontane.

De astădată nu vom vorbi despre influența teologiei asupra cursului politic prin țările germane, ci ne vom mărgini a admira marea și însemnata dovadă a influenței studiului psihologiei în viața unui popor. Riscăm a susține încă că diaristica ungurească este expresiunea stărei suflătești a bărbatilor unguri chemați a da directiva în statul nostru.

Vom espune mai întâi faptele în toată simplitatea lor, apoi vom recurge la psihologie spre a ni le putea esplica.

Diarele din capitală ne-au adus știrea că junimea universitară din Budapesta s'a pus pe demonstrațiuni politice. Se nu credeți că este vorba de „abzug Hora” ca și la începutul lui Novembre trecut, sau doară de vre-o revoluțiune a studenților maghiari și maghiarisați contra impertinenței cu care atențază bătrînelul Wenzel la rezultatele științei de până acuma. Doamne ferește. După modul de cugetare și dispoziția sufletească a pressei din capitală asemenea fapte sunt cuintesșența patriotismului modern, care viează în inima fie-cărui adevărat patriot modern, și va via cât timp amețea de ași va fi spriginită de sus, cu intențiune sau fără intențiune — nu ne este permis să cercetăm.

Alte demonstrațiuni politice au eșit la iveală printre șirurile junimei studioase, demonstrațiuni, cari sunt în stare a pune în compănă existența Ungariei.

Pentru numele lui Dumnezeu! Complotul se lățește cu puterea fulgerului, și biroul de corespondențe se vede îndreptățit a espeda telegrame în toate părțile lumii! S'a întemplat ceva ne mai pomenit, lumea e în ferbere, manifestul nihilistilor e

subscris, sigilat între păhare și adresa este: Zsivio Miletici, Trăiască Babeș!

Alea iacta est.

Mare minune s'a întemplat: La universitatea din Budapesta fie-care naționalitate din patrie trimite o seamă de tineri doritori de a studia, și insetați după știință.

Ca ironie a sorței junimea din Budapesta face afrentă curentului domnitoriu de ași, și românii documentează, că ei sunt români, sârbii sârbi, și slovacii slovaci.

Mai mult. Spre a susține spiritul de naționalitate sârbii, slovacii și românii dela universitatea din Budapesta au făcut un pas spre solidaritate. La întrunirile colegiale și literare tinerii români convin cu cei sârbi și slovaci, și reciproc se măngăie în necădurile, cari și de și se prezentează în forma rațiunei de stat.

O asemenea întemplare ne mai pomenită este în stare să scoată din fire diaristica ungurească. Minunea s'a întemplat, și eată cum:

Diarul „Neue freie Presse” ediția de seară de Luni 3/15 Decembre a. c. între telegramele biroului de corespondențe la locul prim aduce următoarea telegramă din Pesta: „Vre o 70 de studenți sârbi, slovaci și români dela Universitate au arangiat eri o masă comună (banchet) în o restaurațiune de aici, de president s'a ales unanim Alecsandru Petrovici, care a ținut primul toast în limba germană pentru ideea de naționalitate, „a cărei realizare este cea mai ferbinte dorință a tuturor celor preșenți”. Toastul fu primit cu entusiasism. După un lung șir de toasturi presidul a vorbit în sănătatea „fraților români” cari prin suferințele comune au devenit cei mai sinceri amici ai slavilor. N'au lipsit vorbiri nici în sănătatea eroilor frați sârbi, a slovacilor din Ungaria superioară etc. Cu deosebire a fost caracteristic toastul din urmă ținut de cătră president în limba ungurească, și care fu decuprinsul următoriu: „Pentru prima dată în viața mea vorbesc ungurește. Până acuma am beut în sănătatea aceluia pe cari i iubim. Da, junimea știe iubir din inimă ea însă poate și urî din adîncul inimei sale. Esprim un perezat pentru vrășmașul nostru comun, pe care toți trebuie să l urim, acesta este șovinismul. Perezat! Vefi și deci pentru ce am toastat prima dată în viața mea în limba ungurească.” Cuvintele fură primite cu mare

entusiasim. După ce a mai sârbătorit un tiner român pe president, s'au disolvat societatea între strigăte de: trăiască Miletici și Babeș.”

Până aici telegrama biroului de corespondențe.

Mare crimă au comis tinerii naționaliști dela universitatea din Budapesta. În Mecca Ungariei junimea care și noapte este feartă în casanul cel monstru de amalgamisare, spre batjocura tuturor ampoliaților dela mașina de amalgamisare îndrăsnesc a face afrentă amalgamisării, se întrunește românul cu sârbul și slovacul spre a se apăra contra pericolului comun și spre batjocura limbei statului în aceasta se spune crâncenul blăstîm asupra șovinismului.

Ce batjocură. Diferitele elemente, din care de mult se frământă aluat, care dospind ar fi să deie mâncare genetică ungurească, se separează în cele mai critice momente din mâna vrăjitorului de măestru, și fac complot contra acestuia.

Mare batjocură. Un popor desprețuit — mamaliga nép — pe limba statului —, unul neam de purcari, căci și regele fraților lor vecini este socotit între „Schweinhirten”; altul pribeag cu sîrma în spate legând la oale sparte, și a cărui menire ar fi să lege și capete desmățate, aceste popoare nu se rușinează a spune că țin la neamul lor, vor combate șovinismul pe teren legal și în limba statului.

Mare minune. Acești tineri loviți cu lopata nu au ajuns încă la aprețierea pintenilor, a musteței răsucite, și a pălăriei de burete. Ei în prostia lor învăță la unguri legi, filosofie și tot odată și impertinența spre a se putea apăra cu armele prescise de *salus rei publicae* contra inimicului comun, șovinismul.

Pecat de banii perduți pentru mașina de amalgamisare din Budapesta, pecat de banii cheltuiți pentru mașinist cu întreg personalul, și pecat de timpul scump pierdut cu asemenea esperimentări.

Asemenea oameni trebuiesc internați la institute, unde tușurile cu apă rece joacă o însemnată rolă binefăcătoare.

Procesul de pressă al „Observatorului.”

Am anunțat deja rezultatul acestui proces de pressă pertractat la 3/15 Decembre a. c. înaintea juriului de aici.

Deja la 9 oare un public numeros se afla în sala de ședințe a tribunalului. Cu mare greutate s'a întregit numărul de 36 prescrist de lege pentru juriu. A trebuit să se întregescă 5 locuri, trei s'au luat din publicul present, între aceștia și domnul Visarion Roman, director la institutul „Albina,”

FOIȚA.

„Pentru o floare.”

(Încehere.)

Cam până aci ajunsă relațiunea între dîșșii, când într'o și Andrea propuse logodnicului său o mică preumblare pe jos. Ei își luară drumul cătră păduriștea de alungul riului, ce se află într'o depărtare oare-care de oraș.

Andrea iubea foarte mult florile de câmp. Și de astădată dîșșii culeser deja un buchet întreg arangiat după colori cu o adevărată măestrie. Pentru a produce efectul dorit i lipsea o floare, căci dîșșii căuta cu mare zel giur împregiur.

Deodată esclamă cu bucurie arătînd cu degetul o brebină admirabilă, ce se afla într'o crepătură de stîncă pe țermul riului.

Este de însemnat, ripa în acest loc e foarte accidentată, încât ori-ce încercare a se asarda pe ea, pîrea o nebunie.

Fie însă din caprițiu sau neprecumpănire, juna fată insista pe lângă amantul seu pentru a-i aduce acea floare. El cugeta că va fi poate numai o glumă; dar dîșșii își repeta rugarea.

Era deci espus alternativei de a fi considerat de laș sau de negalant.

Ținînd om se puse deci pe foale, și cu o desteritate ce făcea onoare ori-cărui gmnastic de profesiune, să slobozî pe stîncă, luă floarea, apoi urcându-se pe calea-i primeșdioasă, o prezentă fetei fără cuvînt.

Andrea suprișă de atîta devotament i mulțămî cu efusiune. Dacă ar fi fost mai atentă, poate observa, că cămașa logodnicului seu era plină de sânge, ceea ce el se nizuia a o acoperi prin pardesiu.

Cu toate aceste o mare schimbare se petrecu în purtarea junelui bărbat; el care era pururea vesel și glumeț de nesăcat, deveni de odată tăcut.

Pe toată calea spre casă nu pronunța un singur cuvînt.

În fine juna fată pîrea enervată de această purtare neobicinuită a logodnicului seu și-i dișe cu oareși care amărăciune.

— „Ah! credeți, domnule, că e ce-va plăcut a se preumbla la olaltă o oară întregă fără vorbă ca nește muți? . . .

— „Plăcut sau ne plăcut, în tot cazul fie-care are libertatea de a crede ceea ce voește, replică el ce va bruse.

— „Num-i că nime nu poate să voiască a fi nedrept față de o logodnică iubitoare.

— „Iubitoare . . . oh da, v'ați dat deja frumoașa dovadă despre iubire. Ah vorbiți-mi de caprițiu, de fantasie, de curiositate, despre toate în fine, dar

ve rog nu-mi vorbiți de iubire, căci la aceea nu ve pricepeți . . .”

Sunt momente fatale în viața omului, când știi prea bine că pentru tot cuvîntul ce pronunți te vei căi o viață întregă, și cu toate aceste nu te poți reține se nu vorbești.

Amîndoi fiind de un temperament susceptibil și iritacios, tinîra părechie se alunecă fără voie pe coborișul pasiunei orbitoare.

Într'aceea ajunseră la casa părintească.

Junele bărbat petrecuse pe Andrea până la odaia, se inchină și se depărtă fără să fie reținut.

Când se scoborise la stradă o mulțime de oameni baricadau trotuarul, cari pîreau a se aduna în jurul unui obiect.

Cîntărețul se apropia pentru a vedea mai bine. Vre o 3—4 oameni erau chiar ocupați cu ridicarea unei femei scaldate în sânge.

F. cădî leșinat căci, în femee el recunoscu logodna sa

Narătorul se opri.

În acest moment se apropia de noi careta nevetei fără picioare, lângă ea pășea bărbatul trist și meditativ.

Mulțămîl omului mic pentru bunătate și me depărtai. Dar nu me putui reține să nu privesc încă odată după caretă, neîmpăcat cu cugetul de a vedea două vieți distruse pentru o singură floare.

Sibiu, Decembre 1884. Masca de Fier.

doi au fost supliți prin cetățenii învecinați cu tribunalul, acestia au fost Krafft, bibliotecar și Quandt, birtaș.

Astfel întregit numărul de 36 s'a făcut sortarea de 12 și soartea a căzut pre F. Scheerer, F. Quandt, S. Borger, avocat, I. Schuschnig, Iahn, S. Reinhardt, Ios. Albrecht, F. Kreisler, Iohan Sattler, F. Lauterbach, Ios. Rubicek, Franz Zimmermann. Suplenți A. Friedsmann, avocat și K. Tartler.

De dreptul de respingere s'a folosit procurorul substituit, între ei au obiectat contra domnilor, Dr. Ioan Moga și Ioan Bechnitz.

S'a luat apoi jurământul juraților, și fiindcă între toți numai Lauterbach vorbește ungurește, jurământul s'a depus în limba germană, pe care o cunoaște și domnul Lauterbach.

Vom aminti la acest loc că jurnalistică era bine reprezentată. Biroul corespondențelor era prezentat ca de comun prin domnul Békesy, colaborator intern la „Hermannstädter Zeitung,” totodată și pentru acest ziar, apoi „Neue freie Presse,” „Siebenbürgisch Deutsches Tageblatt,” „Observatoriul” prin domnul Bariț junior, „Tribuna” prin directorul ei politic dl Ioan Slavici, jurnalistică din Gherla prin dl N. F. Negruișu, „Telegraful Român” prin redactorul său.

Procurorul a ridicat acuză contra redactorului dela „Observatoriul” pentru un articol publicat în numărul 83 al acestui ziar. Articolul este intitulat: „Frica guvernului unguresc de umbrele a trei morfi vii.” În acest articol autorul cu provocare la o notiță din Luminătorul susține că congresul nostru național bisericesc nu s'a întrunit la termenul legal 1/13 Octombrie din incidentul unui ordin ministerial.

Satirizează apoi pe guvern pentru frica ce acesta are de eroii noștri naționali, și dă că românii ca oameni ai ordinii se știu acomoda impregiurării lor.

Mare pondă a pus procurorul pe următorul pasagiu: Ea (națiunea română) știe și simte prea bine, că nu acuma este timpul ca să se sărbătorească și să ridice un monument vizibil în memoria triumvirilor martiri Horia, Cloșca și Crișan, ci atunci, când după Plevna ungurească va recăștiga drepturile sale nealienabile și libertatea, ce i s'a răpit pe nedrept prin pactul dualistic.

Procurorul a ridicat acuză pentru întreg cuprinsul articolului sub cuvântul de agitațiune contra statului unguresc, contra guvernului, contra națiunii maghiare și contra instituțiilor din patrie.

Domnul Bariț s'a apărat în un discurs lung preste o oară. Purcedând dela timpurile nefaste, când biserica noastră ortodoxă orientală era numai tolerată, și noi: „az oláh vagy görögök sectáján levők pro tempore” eram tolerați, arată necazurile, cu cari aveam a da piept. Fără a aminti cu un singur cuvânt de fatala unire dela 1700 domnul Bariț trece la timpurile următoare, la punctele de restricțiune puse episcopului Moga, apoi la luptele fericitului Șaguna până la moartea acestuia.

Atâtea drepturi recăștigate au trebuit să înalțe inima românilor ortodocși. Inse această bucurie n'a ținut mult.

Atacurile încep a se ivi. Ajutorul de stat, scoalele în urmă comisariu guvernial spre a inspecționa fundațiunile.

Toate aceste sunt în stare a pune pe gânduri pre ori ce ortodocși. Și mai ales autonomia atacată provoacă amărăciunea, și o asemenea amărăciune provenită din durerea pentru autonomia biserică ortodoxă a condus pre scriitorul articolului la incriminat.

După aceasta domnul Bariț a trecut la revoluțiunea lui Horia, Cloșca și Crișanu, și a făcut un scurt reasumat pe baza documentelor culese de istoriografi unguri cum este Coutele Telaky Domokos și profesorul și inspector de scoale Szilagy Ferencz. Astfel ilustrată mișcarea dela 1784, ea este urmare logică a impregiurării de atunci, intocmai ca și cea dela 1789, și 1848.

După domnul Bariț a vorbit domnul Frühbeck. Domnia Sa a scărmanat cu multă vâlvă acuză și a dovedit că ea este de tot mancă, și nu corespunde prescriptelor procedurii.

În meritul lucrului domnul Frühbeck a dovedit că autorul articolului a făcut ceea ce și de și fac ziarele ungurești din opoziție, a preșis căderea sistemului actual, care despoaie naționalitățile de toate drepturile lor.

Astfel s'a încheiat apoi pertractarea și juriul în conștiință a mărturisit că domnul Bariț nu s'a făcut vinovat de cele ce i s'au imputat de către procuror.

Din tot procesul am rămas cu impresia că puterea publică cu lampa lui Diogene caută nod în papură spre a perde cât mai multe procese de presă spre a putea striga în parlament după cum a mai strigat oarecine: *În Ungaria omul de omenie nu va mai apela la juriu.*

Să nu ne desamăgim. Ziarul german din loc „Siebenbürgisch Deutsches Tageblatt” a publicat din literă în literă întreg procesul după note stenografice. Aceasta de bună seamă nu din dragostea către domnul Bariț sau doară alt om cu inițiala B, ci din motivul ca la timpul său să se poată provoca la lumea largă, care a cetit acest proces.

Dacă s'a intenționat câștigarea opiniei publice neungurești pentru cassarea juriului prin intentarea acestui proces, apoi tocmai la contrariul au ajuns cei interesați.

Corespondențe particulare

ale „Telegrafului Român.”

Din cercul tinerimei universitare, vieneze.

Viena, 16 Decembrie 1884.

Evenimentele ce se succed unul după altul, printre păturile societății, atât culte cât și mai puțin culte, din cetățile mari, sunt atât de multe și atât de variate, încât ziarele de altcum destul de numeroase, pe fie care și au material din abundență, pentru rubrica așa numită varietăți, noutăți, cronică și mai știe sfântul cum o porecesc.

Destul atâtea că aceasta face parte însemnată a ori cărui jurnal și ochiul cetitorului aceleia îi da întâietate, fire-ar alta ori cât de ponderoasă așa încât nu arare-ori și vine să dăci: precum seclul acesta se numește al luminei, al progresului etc. tot cu acest drept l-am putea numi și seclul „curioșilor.”

E lucru dar constat că o rolă însemnată joacă în foile periodice rubrica noutăților, și noi nu vom greși când vom susține că importanța ei crește cu atât mai tare, cu cât faptele aduse la lumina publicității sunt de natură de a atrage atențiunea lumii mai mult asupra lor.

De un timp încoace ne este dat a ceti unele și altele jurnale despre întâmplări din viața tinerimei universitare una mai surprinzătoare decât cealaltă. Așa se spune și chiar și noi știm, că cu ocaziunea unei alegeri de funcționari la societatea pentru ajutorarea studenților de medicină s'eraci se întâmplă scandale, care numai spre fală nu pot fi unor tineri cu aspirațiuni înalte, precum și trebuie să fie nește tineri însuflați pentru tot ce e scump, nobil și frumos.

Altă dată foile ne aduc știrea că un scriitor e bătut pe strade; că un student italian este insultat din partea altor patru studenți, bătut numai din simplul motiv că acela nu putu să le spună câte oare sunt în cutare timp neavând orologiu.

Toate aceste sunt fapte cari vorbesc destul de eclatant despre esistența unui morb veninos în sinul universitarilor; de ce natură poate fi acest morb? cari vor mai fi urmările ce le va trage după sine? veniva un măestru destru pentru a-l sana sau doară ne va fi dat să auzim și alte minuni? Toate acestea sunt întrebări la care viitorul ne va putea da răspunsul cel mai nimerit.

Destul va fi să amintim cu asta ocaziune, că din partea autorităților superioare s'au luat pașii de lipsă, pentru a pune capăt unor astfel de scene tragice.

Decamdată s'a interzis ținerea așa numitului „Bummel” în sala dela poarta universității celei noue. Va fi bine să notăm aci că sub numirea aceasta se înțelege convenirea în toată Sâmbăta a membrilor din așa numitele „Burschenschafturi” pentru a se urma conform usului și a se păstra astfel între dâșii spiritul de solidaritate.

Această măsură de restricțiune a produs o rea impresiune asupra demnilor succesori ai cavalerismului din evul mediu, cari cu tot cavalarișmul au fost nevoiați a se supune ordinilor mai înalte.

Măhniți atât pentru aceasta cât și mai vârtos pentru diferitele faime ce se răspândise prin unele ziare, în care adevărat se făceau dâșii responsabili despre scandalele întâmplăte atât în internul Universității cât și afară de Universitate, unele corporațiuni trimiseră deputațiuni cu o declarațiune în scris la rectoratul Universității, în care pre lângă aceea că și desfășurarea stindardului în giurul cărui s'au grupat, declinară dela sine ori și ce învinuire.

Rectoratul, se înțelege, îi primi cu căldură, pronunțându-le că se va face tot ce va fi de lipsă pentru de a da de urmele acelor, cari au pătat buna reputațiune a universitarilor.

Cum se va desvolta lucrul până în fine, nu se poate ști de oarece într'un oraș precum e și Viena e greu de a pune mâna pe acei ce au scăpat sănătoși de sub ochii poliției, în momentul când au comis fapta.

Aceasta se poate dăci față de faptele săvârșite afară de Universitate; nu tot astfel stă lucrul cu cele ce se întâmplă în internul Universității cum au

fost de exemplu scandalul dela reuniunea de ajutorare a mediciniștilor.

Aici se pare a se descoperi, cu mult mai ușor buba carea odată știută ușor i-se va afla leacul.

Este de însemnat că de un timp încoace multa gălăgie au adus jidovimea în lume; nu este nici un colț al scumpei noastre patrie unde să nu fi virit nasul fiul lui Israil, și mai cu samă acolo se îndeasă, unde știe că va pute să facă mai bună treabă.

Conduși de acest simțământ, cei cari le succedă a termina gimnasiul se aruncă cu grămada la medicină după carea sperează a-și sătura mai bine pofta și carea doară este și mai rentabilă în impregiurările noastre.

Acestei impregiurări este de a s'atribui mulțimea tinerilor jidani, cari se află la facultatea de medicină.

Sunt curioși în felul lor, cei din Ungaria vorbesc ungurește se gerează ca unguri, cei din România vorbesc românește se recomandă ca români, când e vorba de un interes propriu jidovesc atât cei de peste carpați cât și cei dincoace și întind mâna frățescă, pun umăr la umăr, braț la braț pentru ca să triumfeze cauza lor.

De aci se poate explica că în toate reunile unde se află jidani există două partide una creștină și alta jidană.

Jidanii, unde nu mai pot căuta să ajungă la putere ca astfel să și poată mai bine ajuta intereselor lor.

Mai în septemăniile trecute era mare sfără în țară, cu ocaziunea al g-ri de membri, în comitetul „Reuniunii pentru studenți morboși,” când jidovii dela facultatea de medicină și pusese candidați de ai lor în comitet, și umblau în ruptul capului după voturi.

Resultatul primei alegeri a fost în favorul lor, nu a fost însă durabil triumful de oare ce nimicindu-se alegerea la a doua alegere abia le a succes a scoate un număr oare care de membri.

Atât aceasta cât și alte antecedente ne arată destul de învederat că amar se înșală toți aceia cari și numai sperează a-i amalgamisa, a-i contopi în propria lor națiune.

Da! aceasta o pot face însă numai la apariță, căci jidanul își întoarce sumanul din cătro bate vântul rămânând cu toate acestea neschimbat și demn următoriu a lui Moise.

Nu putem trece, fără de a nu ne exprima dorința ca cât mai curând cercurile înalte maghiare să înceapă a cunoaște cine e jidovul și să nu se mai nutrească de ideile ce se publică prin presa jidano-maghiară, carea numai bine nu poate să aducă patriei noastre.

Lăsându-le acestea la aprețiarea acelor pe care îi privește să mai amintim, că faptele întâmplăte pre la Universitate dederă ocaziune binevenită jurnalului ceh al dlui Dr. Rieger „Politik” ca să arunce nește afronturi națiunii germane.

Noi putem dăci că pentru blăstămățiile unuia și altuia nu se poate face o mulțime responsabili, adaugem și aceea că s'a putut întâmpla ca nescari indiviși blăstămați să fie comis cele întâmplăte sub firma de studenți.

Cetitorul va fi poate curios să știe ceva și despre tinerimea română din Viena, de oare ce aceasta îl interesează mai de aproape.

Notăm aci că tinerii români trăesc cu totul liberi de sgomotele amintite, nu sunt membri ai așa numitelor „burschenschafturi,” nu se amestecă cu unii și cu alții, ci se petrec la olaltă, concentrându-se adeseori la „România-Jună” societatea care este sufletul junimei române vieneze.

Aici se duc pentru de a-și petrece câteva oare cu cetirea jurnalelor române și pentru de a-și comunica unul altuia ideile.

E bine chiar și de dorit ca junimea încă de pe acuma să se dedea a cultiva în sinul său spiritul de solidaritate, de iubire reciprocă, de care odinioară mult va avea trebuință.

Toate acestea și alte calități nu mai așa se vor putea desvolta în inima fie-cărui tiner, când se va deda de pe acuma a trăi în societate, a cunoaște diferitele caractere, naturi, aplicări, ca astfel, odinioară interesele națiunii îl vor chema, să le apere cu demnitatea și bărbăția cuvenită unui fiu al gintei latine.

Studentul.

Românii și Universitatea fundului regiu.

Inclită Universitate! Cu ocaziunea desbaterilor asupra petițiilor mai multor comune confesionale pentru de a fi subvenționate scoalele acelor cu ajutoare din venitele averii Universității, între altele multe s'au rieptat și cea a confesiunii greco-catolice române din Sibiu, în ședința ținută la 19 Decembrie 1882 prin majoritatea adunării generale, și de oare-ce contra acestui conclud subscrișul în conformitate cu §. 13 al statului de organizare am insinuat

Votul meu separat

și prin aceasta me și grăbesc al așterne în scris.

1. Este asupritor și înădușitor concludul majorității adunării generale a Universității fiind că — delăturând recunoașterea de drept al acestei — deși și chiar și bunul simț de egalitate încungurându-l — deși și aceste confesiuni respective adoratorii sei participă conform sensului art. de lege XII din an. 1876 cu drept de proprietate la această avere, — totuși, fără nici un motiv esențial, simplamente se reiaptă cu cererea sa cea mai modestă din câte s'au așternut la acest loc.

Acest conclud unilateral învalvă în sine o desconsiderare a credințelor confesiunii greco-catolice române aparținători de fundul regiu și aceasta se simte cu atât mai dureros, cu cât confesiunea aceasta dela existența sa începând a fost una dintre cele recepte decretată de cătră stat.

3. Este mai departe cu durere simțit acest conclud pentru că, precând confesiunea ev. luth. cu circa 100,000 suflete se bucură de o subvențiune pentru scopuri culturale de 80—85,000 fl. v. a. cea gr. orientală cu circa 135,000 suflete abia de 7,000 fl. cea ev. reformată cu circa 15,000 suflete de 4000 fl. în fine cea romano-catolică preste tot cu o subvențiune de 500 fl. (cărei din urmă prin majoritatea adunării generale, chiar și contra comisului ministeriale pentru viitor s'au denegat) această cofesiune, care numără aproape 55,000 suflete n'au primit nice când nice un fel de ajutor din această avere comună, deși subvențiunea cerută pentru scoala greco-catolică română din Sibiu de abia face bagatelul de 400 fl. v. a. care ajutor neînsemnat venitele ambelor casse cu circa 246 fl. v. a. fără nici o stîrbire ar putea-o suporta cu atât mai vîrtos, pentru că după preliminariorul ambelor funduri acoperinduse toate erogatele totuși mai rezultă un cassarec de preste 5000 fl. v. a.

4. Concludul referitor la petițiunea credincioșilo greco-catolici români din Sibiu este și din acel punct de vedere vătămător, pentru că motivul reieptării se ăice a fi neajunsurile banali ceea ce este cu totul în contradicere cu pozițiunea XIV a erogatorilor lit. B. pro 1883 fiind că aci se preliminează pentru scoala de agronomie din Mediaș 2500 fl. fi-rește! ca acesta la majoritatea esceptiune. De oare-ce am ajuns a aminti această instituțiune culturală — pentru a atrage atențiunea celor competenți — îmi permit a face aci unele comparațioui de progres a scoalelor de agronomie din Mediaș Bistrița și Feldioara (Marienburg) și anume: *α.* Scoala de agronomie din Mediaș este dotată cu 6000 fl. se împart stipendii 960 fl. are 17 discipuli. *β.* Scoala de agronomie din Bistrița se doatează cu 2000 fl. trage stipendii 250 fl. nu are nici un discipul. *γ.* scoala de agronomie din Feldioara este subvenționată cu 2000 fl. și trage titulo stipendii 250 fl. are 7 discipuli. *δ.* Pentru curatoriorul scoalei de agronomiă din Mediaș titulo spese de voiajiu sunt preliminați 250 fl. astfel pentru 24 discipuli în supranumitele scoale de agronomiă se spe-sează preste tot 11710 fl. v. a. și totuși de mai votează spre acest scop pro 1883 încă 2500 fl. eară justei pretensiuni a confesiunii greco-catolice din Sibiu nu i se satisface sub pre-testul cel mai acceptabil însă ne verosimil, că nu sunt bani.

Pre basa acestor premise, pentru a căror constatare me provoc de o parte la statistica țării, ear de altă parte pre lângă bugetele anului 1883 la însuși referatele comisiorilor îmi permit a sușterne umilita mea rugare:

Înaltăcu îngrigire — se îndure — pre lângă recunoscutai părintească îngrigire — luând în deosebită considerare acest al meu vot separat, se binevoiască a ordona receperea subvențiunii de 400 fl. v. a. pentru scoala gr. cathol. română din Sibiu în preliminariorul cassei universității sășești pro 1883 pre cum și de aci încolo pe viitoriu, reieptând și aci ca aparținător acestei confesiuni până acum nu au tras nici un folos din această fundațiune menite spre scopuri culturale pentru toți locuitorii din fundul regiu.

Sibiu, la 22 Decembrie 1882.

Laurian Barcianu m. p.,
deput. cercului provincial al Orăștiei.

Premitend aceste trecem la ședințele adunării generale a universității și a șeptelor județe din anul curent 1884.

Budgetul și statutul de organizațiune a universității sunt și în estan obiectele principale ale ședințelor.

Vom împărtăși dară mai pre larg momentele mai însemnate și debaterile întemplate asupra lor. Dotațiuni din venitele averii fundului regiu au cerut:

1. Comitetul reuniunii pentru cunoașterea țării transilvane o sumă corespunzătoare spre tipărirea tomului al doilea despre isvoarele istoriei Transilvaniei.

2. Presbiterul evang. de confes. augsb. cere ca dotațiunea anuală de 3000 fl. cu începerea anului 1885 să se ridice la 5000 fl. pentru scoala reală superioară evang. din Sibiu, din motivul, că această scoală are o deosebită importanță pentru toți locuitorii fundului regiu.

3. Comitetul scoalei gr. cath. din Sibiu cere modesta sumă de 500 fl.

4. Comitetul bisericesc și politic al comunității Seliște cere o subvențiune anuală pentru întemeierea unei scoale civice în Seliște.

5. Comunitatea bisericească rom. cath. din Brașov cere, că ajutorul de până acum de 500 fl. să se modifice într'o dotațiune anuală de 5000 fl.

6. Comunitățile bisericești gr. or. din Sibiu cer o subvențiune anuală de 3000 fl. pentru scoala principală centrală română gr. or. din Sibiu.

7. Consistoriul archidiecezan gr. or. din Sibiu cere pentru institutul pedagogic-teologic și pentru seminarul „Andreian” din Sibiu 5000 fl. anuali; pentru scoalele poporali din Mediaș, Șeșișoara, Căhalm, Cincu-mare și Nocrich, laolaltă 1500 fl. anual; pentru scoala poporală din opidul Mercuria 400 fl. anual; pentru cele trei scoli gr. ale parochiorilor din Sibiu 600 fl. anual; pentru stipendii preparandiștilor, din seminarul „Andreian” 3000 fl. anual; la olaltă dară pre an suma de 10,500 fl. v. a.

În ședința din 3 Octombrie comisioruna financiară economică prin referentul Zay respingerea acestor petițiuni pentru că budgetul arată un deficit de 13,668 fl. 56 1/2 cr. v. a. ceea ce se să împărtășască și petenților drept rezoluțiune.

P.ședintele Brennerberg observă, că în propunerea comis. finan. econ. și în motivarea ei se vorbește pozitiv de un deficit pentru anii 1884 și 1885. Însă înainte de a se satorî budgetul aceasta nu se poate face.

Zay susține propunerea comisioruni.

Deputatul Dr. St. Păcurar declară, că înainte de a putea intra în pertractarea meritorică asupra petițiilor de dotațiune dela 1—7 este de lipsă se cunoască cu deosebire, că în ce limbă este făcută suplica de sub 6, și care dl referent a ținut refereta sa în limba germană și el — Dr. Păcurar dubitează, că citatul despre „instinctul robust al unei părți însemnate a populațiunii”, că acest citat luat din petițiunea amintită s'ar afla și în petițiunea originală în limba germană; sau dacă dl referent produce numai o traducțiune din aceste petițiune, ar voi se știe, dacă traducțiunea este esactă făcută, adecă dacă este aceea, ce se ăice în referată în cuvinte germane identic cu acele, ce se află în petițiunea respectivă. După ce se va da aceste espli-cațiuni din partea referentului apoi își rezervă dreptul de a se folosi de cuvânt și la pertractarea meritorică.

Refer. Zay raspunde, că petițiunea sub 6, se află în limba română și afirmă, că traducțiunea făcută în limba germană, așa precum se află citatul în propunerea comisioruni financ. este esactă și cuprinsul identic cu cel din petițiunea origin.

Dr. Păcurar reflectă, că el nu este convins despre această afirmațiune a refer. Zay, căci precum densus știe și cunoaște pre dl Zay acesta nu dispune în atâta măsură de limba română ca să facă o astfel de traducțiune, precum se recere în un atare cas, și așa pretinde ca să se cetească petițiunea orig. sau dacă comisioruna, adecă ceialalți membri din aceasta comisiorune îl pot asigura aici în ședința publică, atunci densus pentru scurtirea lucrului va putea, desista dela cetirea pretensi.

Zay replică; că nu este detor a ceti această suplică, dar nici nu este de lipsă, căci traducerea ar fi bună.

(Ceialți membri din comisiorune afirmă dlui Păcurar, că traducerea este esactă).

La acestea Dr. Păcurar obiectionează, că dl Zay ca om nou în Universitate și, poate nu deprins în destul cu formele și rutina parlamentară, crede a nu fi detor ca referent al unei comisioruni a ceti actele, pre basa căroră se aduc concludese în universitate. După ce comis. a dat asigurarea, că traducțiunea este esactă, el — Dr. Pacurar renunță la cetirea suplicii, însă trebuie se eobserve față de dl referent Zay pentru viitor, că fiește care referent în universitate, ori e referente particular, ori al unei comisioruni, în tot cazul e detor a ceti actele în ședința dacă se cere din partea ver unui membru, pre basa căroră se aduc apoi concludese, căci numai astfel se poate convinge fie-care dintre domni deputați imediat despre starea lucrului de a-și pute da apoi în îndeplină conștiința votul său.

Și de oarece i se pare acest pasagiu din petițiunea amintită cam heterogen, așa întreabă să i se spună, că cine sunt subscriși în acea petițiune, și că vine aceea dela persoane private ori este dată din oare care ședință.

Referentele Zay raspunde, că petițiunea este în numele comitetului parochial gr. or. din Sibiu făcută și e subscrișă de dñii Iacob Bologa, Eliă Macellariu și S. Bobeș și că nu este nici o îndoială despre originea ei.

Dr. Păcurar intrând în deșbatere generală observă, că nu poate părtini propunerea comisioruni atât în partea formală, precum și în partea meritorică, și propune din punct de vedere formal ștergerea pasagiului din propunerea comisioruni, care

conține curat numai estrasul din petițiune, și aceasta cu atât mai vîrtos, căci noi știm cu toții, că impregiurările din cetatea Sibiului nu sunt așa de amenințătoare încât să ne temem de a ne trezi într'o dimineată și cu Sibiul șters de pre fața pământului; ci că acel pasagiu conține mai mult nu-mai o espresiune nefericită și că Universitatea în realitate nu este intimidată prin o atare amenințare. Din acest motiv susținerea acestui pasagiu în rezoluțiunea, ce are se o capete fiește-care și dintre ceialți petenți ar produce mai mult numai o amărăciune, carea nu este nici în interesul Universității și susține, prin urmare în formală ștergerea acestui pasagiu.

În general însă consimte cu propunerea comisioruni față de suplicile de sub Nrii 1 și 2; însă nu și cu motivele aduse din partea comisioruni. Referitor la petițiunea sub 1, observă că aceasta nu intenționează o dotațiune pentru ajutorirea unei scoli și astfel, deși „Landeskundeverein” ar urmări scop de cultură, totuși nu se reduce la un scop cultural imediat precum scolile. Eară referitor la suplica de sub 2, consimte cu propunerea de respingere a comisioruni din acel motiv, că deși scoala reală este un institut de cultură, totuși nu poate părtini de astădată de a se mai da tot la scolile sășești evang. nouă dotațiuni, fiind că mai toate venitele averii Univesității el consumă esclusiv mai numai scolile sășești evang. lutherane, căci din 90,000 fl. ce se dau în sumă rotundă pre fie-care an pentru scoli aproape 80,000 fl. se folosesc pentru scolile sășești evang. luther., pre când scolile românești din fundul regiu capătă numai 7000 fl. v. a. în dotațiuni anuali, deși comproprietarii români în fundul regesc fac mai mult decât jumătatea întregii populațiuni.

Din aceste motive face următoarea

Contrapropunere:

Onorabila Universitate conclud: Petițiunile de sub Nrii 3, 4, 5, 6, și 7 se predau comisioruni financiară economică cu îndrumarea, că comisioruna se caute căli și mijloace, ca să se poată satisface acestor petițiuni.

Această propunere o recomandă adunării cu atât mai vîrtos, că pre lângă starea de drept nici motivul, cel aduce comisioruna, nu stă, că adecă averile s'ar afla în deficit și, prin urmare, că pentru lipsa pe mijloace nu s'ar putea satisface petițiunilor amintite. Un deficit în adevăr nu există, precum a declarat și dl comes chiar și în cuvântul de deschidere.

(Va urma.)

Esposițiunea Reuniunii femeilor române din Sibiu.

Diarele noastre.

„Tribuna” în numărul 185 aduce următoarele:

Eri s'a închis esposițiunea obiectelor adunate de reuniunea femeilor române din Sibiu spre a fi puse la loterie în folosul scoalei române de fete.

Întreprinderea, la început neînsemnată, a devenit încetul cu încetul un eveniment în viața noastră națională. Nimeni dintre cei ce au vizitat esposițiunea fie Român, fie strein, n'a putut se treacă prin ea, fără-ca să se fi produs în el un fel de duioșie omenească.

Doamnele din societatea sibiană, voidn a-și crește copilele românește, se unesc între densesle și înfințază o scoală de fete, la care învită și pe alte conaționale ale lor să-și trimiță copilele, pentru-ca astfel să se creze, ceea ce lipsia mai nainte, un centru românesc pentru cultura femeecască.

Se înfințază scoala, dar lipsesc mijloacele pentru susținerea ei.

Se întreprinde o loterie pentru crearea mijloacelor, și femeile din Sibiu fac apel la surorile lor, ca să trimită obiecte pentru această loterie.

Esposițiunea ne înfățișează răspunsul primit la acest apel.

Au înțeles femeile române de ce este vorba, a înțeles Românimea toată, că este un interes național la mijloc.

Acesta e simțământul ce se deșteaptă în noi dia clipa când trecem pragul, ca să intrăm în saloanele d-nei Maria Cosma, presidenta reuniunii, unde stau espuse aproape două mii de obiecte adunate pentru loterie din toate unghiurile țării, din Maramureș până la Oradia-mare și până în fundul Bănatului.

Este un curent general, care străbate întreaga Româ-nime o înțelegere, acum stabilită pentru realizarea unui gir de dorințe comune, care străbat prin toate clasele societății române: aceasta e prima impresiune ce ni se produce.

La apelul damelor române din Sibiu au răspuns mai presus de toate țerancele române. Și e peste puțină să nu te înduiozezi, lacrăma ți se ivește în ochi, când constați, că peste două trimi din obiectele adunate, sunt dăruite de țerancele noastre drept tot atâtea dovăde de iubire pentru noi, societatea cultă, care adese ori uităm parcă isvorul, din care am eșit. Româncea și-a dat cătrința țesută de mâna a ei, și-

dat culmea, și-a dat ștergarul, fața de masă, cămașa de sêrbătoare, pentru-ca domnișoarele române să fie crescute românește și să nu se înstreineze de neamul lor. „Rămâneți, — ni se ȳice prin fie-ște-care din aceste daruri, — nu ne părăsiți, nu ve înstrăinați de noi, lucrați pentru binele și înflorirea noastră, căci nicăiri nu veți găsi iubirea, pe care vi-o dăm noi, nicăiri spriginul, pe care — l găsiți la noi, care ve știm carne din carnea noastră, sânge din sângele nostru și suflet din sufletul nostru“.

Meritul de a fi creat o ocaziune pentru manifestarea acestei strânse legături între deosebitele clase ale poporului român, Reuniunea femeilor poate să-l pună între cele mai de căpetenie ale sale titluri la stima publică.

Ni se desvêlue todată într'o mică colecțiune tot ceea-ce fâmea română poate să producă și ce ea și produce în oarele ei de tignă.

Abia o parte cu desvêrșire neînsemnată din obiectele adunate sunt lucruri cumpărate de-a gata, restul sunt lucruri făcute cu acul, cu suveica mai ales anume pentru această ocaziune, astfel, că ele ne dau măsura desvôltării, la care a ajuns destoinicia și gustul femeii române. Doamnele și domnișoarele române au dat pentru esposițiune un mare contingent de fel de fel de cusături, împletituri ori broderii, dintre care foarte multe adevărate produse de artă.

Inșe mai presus de toate sunt țesăturile țerânești. Acestea nu sunt produse individuale, ci tipuri atât în ceea ce privește gustul în forme și amestec de culori, cât și ca executare Vedem aici cum se lucrează în Maramureș, cum în Banat, în Munții apuseni, înspre Beius, la Năsăud, pe Târnavă, în Hațeg și în Margine pe la Seliște și Rășinari. Ne aflăm în fața unei bogate varietăți și uimirea ne cuprinde, când vedem unitatea de gust, ce străbate cu toate aceste lungul șir de produse variate. Este un popor, care le a produs, unul și același, care pretutindenea are aceleași tradiții, același gust, aceleași predispozițiuni.

Primul loc între aceste produse li se cuvine poate celor două fețe de mese, ce împodobeau cele două culmi lăturașe, la dreapta și la stânga salonului, amândoașe produse dinspre Seliște.

De aceeași valoare, ba după părerea multora chiar superioare, erau două covoare, unul din Maramureș, ear altul dinspre Sighișoara. Mult admirat a fost atât ca amestec de culori, cât și mai ales ca țesătură un al treilea covor, de pe Câmpie, pare ni se din Frata.

O nesfârșită varietate de forme și de culori ne presentă între cătrînțele adunate din toate părțile, unele produse mai vechi, chiar înainte de 1848, ceea-ce le dă un interes deosebit. Esemplare admirabile s'au primit mai ales din Munții apuseni, de pe la Abrud și Buciumi, dela Pian și cel mai admirabil poate dela Apahida, lângă Cluș.

Cea mai mare bogăție, în sfârșit, o dau culmile și ștergarele de tot felul. Intre aceste se disting cele din Hunedoara, de pe la Sighișoara și depe Târnavă mai ales dinspre Criș. Aceste, mai ales până nenălbită, impun prin severitatea și simplitatea formelor, ear celelalte prin varietatea lor atât în forme, cât și în culori.

Nu putem încheia această scurtă dare de samă, fără ca să facem o deosebită amintire despre distinsul gust, cu care a fost făcută espunerea obiectelor pe cât de numeroasă pe atât de variată, astfel ca se nu-i scape privitorului nimici din cele ce merită a fi vêdute, și cu toate aceste toate se compună un întreg armonios. I Slavi ci.

Programa

conferențelor publice pe anul 1884—1885.

Duminecă 2 Decembre, 2 oare p. m.

D. G. Esarcu: Discursul de deschidere.

D. B. P. Hașdeu: Raportul între limba și inteligența poporului român.

Duminecă la 9 Decembre, 2 oare p. m.

D. V. A. Urechia: Cultura română în seculul al XVII și XVIII.

Duminecă 16 Decembre, 2 oare p. m.

D. Gr. Tocilescu: Dacia sub Romani.

Joi 20 Decembre, 8¹/₂ oare seara.

D. Gr. Ventura: Shakespeare.

Joi 3 Ianuarie, 8¹/₂ oare seara.

D. N. At. Popovici: Crisa monetară.

Joi 10 Ianuarie, 8¹/₂ oare seara.

D. Vitzu: Microbii.

Duminecă 13 Ianuarie, 2 oare p. m.

D. Nicolae Ionescu: Învățăminte din istoria patriei; Epoca lui Mihaiu Viteazu.

Joi 17 Ianuarie, 8¹/₂ oare seara.

D. B. Stefanescu: Raporturile între agricultură și industrie.

Duminecă 20 Ianuarie, 2 oare seara.

D. Dr. Felix: Progresele igienei în ultimii ani.

Joi 24 Ianuarie, 8¹/₂ oare seara.

D. Dulfu Zamfirescu: Scene și portrete din Dobrogea.

Duminecă 27 Ianuarie 2 oare p. m.

D. C. C. Arion: Despre prejudeții.

Joi 31 Ianuarie, 8¹/₂ oare seara.

D. Dr. Buigiu: Isterie și ipnotism.

Duminecă 3 Februarie, 2 oare p. m.

D. Gaster: Originile alfabetului și ortografia română.

Joi 7 Februarie, 8¹/₂ oare seara.

D. D. Budișteanu: Reforma penitenciară.

Duminecă 10 Februarie 2 oare p. m.

D. Stefan Velescu: Arta de a țacea.

Joi 14 Februarie, 8¹/₂ oare seara.

D. C. D. Demetrescu: Progres și evoluțiune.

Duminecă 17 Februarie, 2 oare p. m.

D. Ionescu-Gion: Elementul pitoresc în cronicile române.

Joi 21 Februarie, 8¹/₂ oare seara.

D. G. Marian: Carmen Silva.

Duminecă 24 Februarie, 2 oare p. m.

D. Ionescu Tache: Doctrina lui Auguste Comte în Englitera.

Joi 28 Februarie, 8¹/₂ oare seara.

D. D. C. Olanescu: Moravurile orientale și influința lor asupra moravurilor române.

Duminecă 3 Martie 2 oare p. m.

D. Disescu: Opiniunea publică.

Joi 7 Martie, 7¹/₂ oare seara.

D. Angel Dumitrescu: Barbu Catargiu.

Duminecă 10 Martie, 2 oare p. m.

D. G. Pallade: Pericole Naționale.

Joi 14 Martie, 8¹/₂ oare seara.

D. Xenopol: Regele Hatâr.

Duminecă 17 Martie 2 oare p. m.

D. G. D. Teodorescu: Pricolici și Vêrcolaci.

Joi 21 Martie, 8¹/₂ oare seara.

D. Mihaescu Porumbaru: Noile teorii politice.

Joi 28 Martie, 8¹/₂ oare seara.

D. Mihaiu Șutzu: Originile monetare.

Duminecă 31 Martie 2 oare p. m.

D. St. Mihailescu: Energia în lumea fizică și morală.

Joi 4 Aprilie, 8¹/₂ oare seara.

D. Dr. Petrini-Galatz: Durerea fizică și morală.

Duminecă 7 Aprilie, 2 oare p. m.

D. A. Eustaliu: Dunărea sub punctul de vedere etnografic, comercial și internațional.

Joi 11 Aprilie, 8¹/₂ oare seara.

D. Mincu: Starea artelor în raport cu starea țerei noastre.

Duminecă 14 Aprilie, 2 oare p. m.

D. P. I. Cernatescu: Istoria democrației în Europa.

Joi 18 Aprilie, 8¹/₂ oare seara.

D. Gr. Vulturescu: Mania de a imita.

Duminecă 21 Aprilie, 2 oare p. m.

D. F. Stancescu: Figura umană în artele plastice.

Joi 25 Aprilie, 8¹/₂ oare seara p. m.

D. C. C. Dobrescu: O pagină din istoria Olteniei.

Duminecă 22 Aprilie, 2 oare p. m.

D. Tr. George Diuvara: Superstiții populare la Români și la diferite popoare.

Joi 26 Aprilie, 8¹/₂ oare seara.

Dr. Clement: Medicina în educațiune.

Duminecă 29 Aprilie, 2 oare p. m.

D. Stef. St. Sihelean: Despre Ilusii.

Joi 3 Maiu, 8¹/₂ oare seara.

D. A. Lupu Antonescu: Despre mișcarea literară în România în acești din urmă ȳeci ani.

Președinte: C. Esarcu. Secretar: Gr. N. Mano.

Varietăți.

* (Prelegeri publice). Duminecă în 9/21 Decembre se va prelege P. asessor consistorial Z. Boiu despre elementele în educațiune. Localul cesina română; cu începutul la 5 oare seara. Bilete à 80 de cr. pentru seria întreagă și 20 cr. pentru una prelegere (studentii pe jumătate) să află: la librăria Archidieceșană, la administrațiunea „Tribunei,“ și seara la cassă. Venitul acestor prelegeri, precum se știe e destinat pentru fondul proiectatei scoale centrale gr. or.

* (Serbare ocașională). Reuniunea învățătorilor români din tractul protopresbiteral gr. or. al Mediașului are onoare a ve invita la serbarea onomasticea și a ilustrului bărbat archimandrit și vicariu archiepiscopesc Nicolau Popea, care va fi în 5 Decembre st. v. a. c. precis la 7 oare seara în scoala gr. or. din Mediaș cu următoarea;

Programă.

1. Cuvântare ocașională de președintele reuniunii.
2. „Pe câmpia Turzii“ poezie de Bolentianu cântată de corul reuniunii.
3. „Pescerea hoților“ poezie de Alecsandri, declamată de Dumitru Stuchirean învățătoriu în Bertan.
4. „Romanul“ poezie de Negruți cântată de Filon Necșu învățătoriu în Mediaș.
5. „Prelegere scurtă despre formalitățile cele nouă ale testamentului și timbre“ de Dionisiu Roman membru onorariu a reuniunii.
6. „Zorile frumoase“ poezie de Alecsandri cântată de corul reuniunii.
7. „Noua călugăriță“ poezie de Alecsandri cântată solo de Dumitru Stuchirean.
8. „Fii ai României“ poezie de Alecsandri cântată de corul reuniunii.
9. Cuvântare de închidere de președintele reuniunii Mediaș, 30/11 1884. Comiteta l.

* (Hymen). Dl Pompiliu Pipoș candidat de avocat și-a fidațat în 4/16 a l. c. de fiitoarea sa soție pe amabila doșoara Aurelia Roșescu ficia dl protopresbiter Vasiliu Roșescu din Cluș. Le dorim deplină fericire.

(„Scoala Practică“) tonul III, Nr 8 pero Novembre a. c. a apărut și conține: Tractarea Legendarului: Floarea prețioasă. — Creta, lecțiune din învățământul intuitiv. — Întăea carte de aritmetică de V. Gr. Borgovan, dare de samă. — Monete, măsuri și ponduri vechi și nouă și alte date de interes pentru învățători. — Starea învățământului în România (1882-3). — † Alecsandru Gavra, necrolog. — Informațiuni. Protocolul adunării generale a „Reuniunii Mariane“. — Bibliografie. Foaia costă pe an 3 fl. Esemplare complete sunt a se adresa la redacțiune în Năsăud (Nászod, Transilvania).

Loterie.

Mercuri în 15 Decembre 1884.

Brünn: 21 79 23 61 39

Bursa de Viena și Pesta.

Din 14 Decembre n. 1884.

	Viena	B-pesta
Renta de aur ung. de 6%	124.-	123.75
Galbin	5.78	5.76
Napoleon	9.76	9.75
London (pe polița de trei luni)	123.35	123.40

Nr. 474

[947] 2—3

Edict.

Vasiliu Marin din Crisbav, protopresbiteratul Brașovului II, care de 7 ani a părăsit cu necredință pe legiuita lui soție Maria Achim Taban din Feldioara și nu se știe ubicațiunea lui, se citează ca în termin de trei luni de zile dela prima publicare a acestui edict, să se prezenteze înaintea subscrisului for matrimonial, căci la din contră se va aduce sentință și în absența lui.

Brașov, 27 Novembre 1884.

Oficiul protopresbiteral al tractului Brașovului II. Ioan Petric, protopresb.

Spre știre publică.

Localitatea din edificiul scoalei din loc, constatatoare din 2 odăi, (parter) menită pentru o prăvăliă (boldă), pro-vêdută cu aparatele recerute spre acest scop, dela 1 Ianuarie 1885, se va esarândă pe 1 eventual 3—6 ani. Reflectanții și pot trage informațiuni

nile și condițiunile mai deaproape dela subsemnatul. [952] 1—3

Sadu, 1 Decembre 1884.

Ioan Popoviciu.

paroch, președ. interim. al comit. parochial.

Sz. 180.207.298 1884. bir. vègreh. [953] 1—4

Árvéresi hirdetés.

Alulirt bírósági vègrehajtó ezennel köz-hirre tesszi, hogy a Szeredahelyi tekintetes kir. járásbíróság 1884 évi 2655 sz. a kelt vègzése folytán Aleman Nicolau és társai ellen „Albina“ hitelintézet részére 512 frt. követelés behajtása végett elrendelt kielégítési vègrehajtás folytán bíróság lefoglalt és 884 frtra becstölt ökrök, tehének, buza, széna stb. ingóságok nyilvános árverés útján eladandók, minek a helyszinén vagyis Toporcán leendő eszközzésére határidőül 1884 ik évi Decembre hó 26-ik napjának déllött 10-ik órája kintézetett, melyhez a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel meghivatnak, hogy az érdeklét ingóságok emez árverésen a polg. ik. rdtt. 107 §-sa szerint, szük-ség esetében becáron alul is eladatni fognak. Kelt Szeredahelyt 1884-ik évi Decembre hó 14 ik napján.

Maniu Visantiu, b r. vègrehajtó.

Calendare pre anul 1885.

„Calendarul Aureoi“ urmat de „Almanachul Aureoi“ cuprinde:

„Calendarul.“ — Date Cronologice pe anul 1885. Cronologia. Calendarul iul.-greg. Meteorologie. Fazele lunii. Schimbările timpului. Semne de timp etc. Têrgurile (după datele oficioase cele mai din urmă.) Înțepțariu financiaru. Serviciul postal. Serviciul telegrafic. — „Almanachul Aureoi.“ Fata din Seliște (ilustrațiune.) Puiu (legendă) de Carmen Sylva. — Crișanul. Amintire din bêtrâni de George Simu. — Vulturul, Simbol al Romei vechi (illustr.) — Zoe. Novelă originală de V. R. Buticescu. — Capela (Poesie) de Iazan Bianco. — Logodnica lui Petre. — Viorele d. Gh. Teutu. — Cântecul din jocul „Hora.“ — „Partea umoristică.“ Rușinea în cismă (cu illustr.) — Discursul unui orator. — Cam târziu (cu illustr.) — Care e sexul debil? — Lene motivată (cu illustr.) — Un muschetariu gascon. — Lecțiuni de dans. — Medicina sigură (cu illustr.) — Scurt și cuprinđetoriu. — Despre femei. — Revedere (cu illustr.) — Un pacient recunoscătoriu. — De ce nu se mărită. — Servitoarea nescărboasă. — „Publicațiuni.“ — Prețul cu porto francat e 30 cr. v. a. Tot al 5-lea exemplariu se dă gratis.

„Calendarul Pedagogic“ urmat de Almanachul reuniunii Mariane cuprinde în partea calendaristică toate ca în „Calendarul Aureoi.“ — Mai departe: „Almanachul Reuniunii Mariane.“ Însemnătatea desvôltării simțului estetic în educațiune și mijloacele referitoare spre ajungerea acestui scop. — Reuniunea Mariană. — Comitetul reuniunii Mariane — Bas lliu Nascu (biografia și portretul.) — Poesii: — Stelele. — Copilul și fringila. — Ciocârlia — Pisica și rondunica. — Odichna de Dumineca. — Găicituri în viersuri. — Ce poate face scoala populară pentru lăfirea culturai pământului? — Industria domestică, însemnătatea ei. — ce? și cum ar fi a se propune din aceasta în scoalele noastre populare? — În cât poate învățătoriu și afară de scoală contribui la înaintarea culturală și materială a poporului. — „Varietăți.“ Cum se remunerează disciplina rigoroasă? — Tee eftină. — Datină curioasă. — Cea mai mare carte din lume. — Cea de întâia pèrucă. — O minciună domnească pedepsită domnește. — Sinceritate rară. — Desvôltaea conceptului „nedreptate.“ — Cum se cunosc temperamentele? — Frieric Wilhelm IV. regele Prusiei și învățătoriu sâtesc. — „Publicațiuni.“ — Prețul cu porto francat 40 cr. v. a. [949] 2—3

Se află la Librăria „Aurora“ în Gherla — Szamos-ujvár.